

Inhoud cultuur & maatschappijkritiek

Les 1 Inleiding (13/2)

- Utilitarisme vs Freuds (on)lustprincipe
-

DEEL I CULTUUR EN MAATSCHAPPIJ

Les 2 Deel I - Cultuur en maatschappij (20/2)

- **EEN MAATSCHAPPIJ KUNNEN WE ALS VOLGT TYPEREN**
 - Door de manier waarop zij de uitwisseling van goederen en diensten organiseert onder haar leden
 - Door de gestrengheid waarmee zij functioneert (macht/autoriteit)
 - Parenthesis: autoriteit en macht
 - Door de inhoudelijke regeling van de verhoudingen tussen mensen
 - Parenthesis: vertoog

Hoe bepaalt een dominant vertoog de uitwisseling en verhoudingen tussen mensen?
- **CULTUUR, ALS OVERKOEPELING VAN MAATSCHAPPIJ**
 - Parenthesis: Symbolische systemen
 - Kunstenaar, gelovige, wetenschapper

Les 3 wetenschap als waarheids criterium (27/2)

- Middeleeuws realisme versus nominalisme en constructivisme versus sciëntisme
 - **DE OLIFANT IN DE KAMER: ETHIEK**
 - **VERBAND CULTUUR- MAATSCHAPPIJ**
-

DEEL II IDENTITEIT

Les 4 Deel II - Identiteit: vervreemding en verdeeldheid (6/3)

- **IDENTITEITSONTWIKKELING**
 - Processen:
 - Identificatie
 - Spiegeling
 - Separatie
- Wat begrijpen we onder psychologische identiteit?
 - Implicaties
- **AUTHENTICITEIT VERSUS VERVREEMDING**
 - Congruentie
 - Vervreemding

Les 5 deel II - 2 het wezen van de mens (13/3)

- Mens is slecht?
 - Stanley Milgram
 - Philip Zimbardo
 - Besluit
- Mens is goed?
 - Muzaffer Sherif, de 'Robbers cave study'
- Wetenschappelijk: De mens is 'goed' én 'slecht', met de omgeving als belangrijke factor
 - Paul Bloom: Just Babies. The origin of good and evil (2003)
 - Bioloog Frans de Waal: evolutionair-biologische gronden van moraal
 - Rijst- versus graan-cultuur
- **IDENTITEIT EN HET WEZEN VAN DE MENS**

DEEL III HUIDIGE CULTUUR EN MAATSCHAPPIJ

Les 6 deel III - Het hedendaagse onbehagen 'in der kultur' (20/3 EN 27/3)

In deel I gezien: operationalisatie van maatschappij en cultuur

In deel II gezien: operationalisatie van individu en identiteit

Deel III: Welke veranderingen in de voorbije halve eeuw? Welke effecten op identiteit?

- **OPKOMST NIEUW VERTOOG: NEOLIBERALISME OF VRIJEMARKTVERTOOG**
 - Arbeidsorganisatie als startpunt: Rank and Yank
 - Invloed op sociale verhoudingen en ethiek
 - Impact neoliberalisme maatschappij op psychosociale gezondheidsindicatoren
- **NIEUWE MENSVISIE BINNEN RANK AND YANK MAATSCHAPPIJ**
 - Maakbaarheid
 - Competitiviteit
 - Sociaaldarwinisme
- **AANDEEL VAN OPVOEDING EN ONDERWIJS**
- **ONZE IDENTITEIT**
- **BESLUIT**

Les 7 Verder met deel III (mail commentaar)

Les 8 Deel III-2 (17/4)

- **UITWISSELING GOEDEREN EN DIENSTEN**
 - Versterking van het ongelijkheids- en zelfs van uitbuitingseffect
 - Versterking van de noodzaak aan groei
 - Verandering
 - Besluit
- **GESTRENGHEID WAARMEE MAATSCHAPPIJ FUNCTIONEERT**
 - Autoriteit als onderdeel van identiteit - macht
 - Pleidooi voor terugkeer naar 'law&order'
 - Zoektocht naar nieuwe (bron voor) autoriteit
- **REGELING VAN DE VERHOUDING TUSSEN MENSEN**
 - Verhouding tegenover autoriteit
 - Autoriteit als bepalende verhouding binnen identiteit
 - Verhouding tegenover andere-gelijke

- Verhouding tegenover andere gender
 - Verhouding tegenover onszelf
 - **KUNST, RELIGIE EN WETENSCHAP**
 - Kunst
 - Religie
 - Wetenschap
 - Besluit
-

DEEL IV NORMALITEIT EN AFWIJKINGEN

Les 9 Deel IV - over normaliteit en andere afwijkingen (8/5)

- **ONTSTAAN VAN DE PSYCHOLOGIE**
- **TOENEMENDE VERSNELLING**
 - Besluit
- **VERVREEMDING VERMOMD ALS VRIJHEID (COLLEGE 15/5)**
 - Identificatie
 - Separatie
- **CONSTRUCTIEF ANTWOORD INZAKE NORMALITEIT?**
 - Welke criteria kunnen we dan hanteren om uit te maken wat er (ab)normaal is?
 - Overeenkomst?
 - Autonomie?
- Besluit

Les 10 IV-2 (vervolg 15/5)

- **WELK ONBEHAGEN IN HUIDIGE MAATSCHAPPIJ?**
 - Algemeen
 - Wijziging in verdeeld zijn
 - Gevolg: wijziging inzake grond voor psychopathologie
 - **VLOEIBAARHEID**
-

DEEL V PSYCHOLOGIE BIJ MAATSCHAPPIJKRITIEK

Les 11 deel V - Plaats en functie van de psychologie bij maatschappijkritiek (22/5)

- **PSYCHOLOGIE TEN DIENSTE VAN HET DOMINANTE VERTOOG**
 - Resultaat: een nieuwe vorm van psychodiagnostiek
 - Juridisch- maatschappelijke diagnostiek
 - Klinische psychodiagnostiek
 - Maatschappelijk effect: op grond daarvan omkering in de houding tegenover mensen met psychologische/psychiatrische problemen
 - Casus: construct disorder
- **PSYCHOLOGIE ALS BRON VOOR KRITISCHE REFLECTIE OVER HET DOMINANTE VERTOOG**
 - Kritische reflectie op psychodiagnostiek
 - Kritische rol van psychologisch onderzoek
 - Kritische reflectie op Human Resource Management
- **PSYCHOLOGIE ALS INSPIRATIEBRON VOOR EEN BETERE ORGANISATIE VAN HET MAATSCHAPPELIJKE**